

Dosarul nr. 2rh-14/2023
2-18070685-01-2rh-09022023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (Jud. A. Danilov)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud. L. Bulgac, Gr. Dașchevici, S. Gîrbu)
Instanța de recurs: Curtea Supreme de Justiție (Jud. T. Vieru, N. Vascan, N. Craiu, V. Burduh, L. Gafton)

Î N C H E I E R E

23 august 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecătorul

Judecători

Tamara Chișca-Doneva

Anatolie Țurcan

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni

Aliona Donos

examinând cererea de revizuire depusă de către Valentin Cucuș, reprezentat de avocatul Adrian Istrati,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valentin Cucuș împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii executorii judecătorești Oleg Ungureanu și Anatolie Chiosa cu privire la constatarea încălcării termenului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 18 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă :

La 09 martie 2015, Valentin Cucuș, reprezentat de avocata Ina Pucas, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată, a indicat că a activat în organele afacerilor interne de la 16 septembrie 1991.

Din cauza lipsei spațiului locativ, s-a adresat Consiliului mun. Chișinău cu cerere privind asigurarea cu spațiu locativ, însă, prin răspunsul din 07 noiembrie 2007 cererea sa a fost respinsă, răspuns pe care l-a contestat în instanța de judecată.

A specificat că prin hotărârea din 07 februarie 2008 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă acțiunea înaintată către Consiliul mun. Chișinău. A fost recunoscut ilegal refuzul și a fost obligat Consiliul mun. Chișinău să-l asigure cu spațiu locativ, conform normelor stabilite de legislația în vigoare.

A mai menționat că, la 26 mai 2008, Oficiul de executare Centru, mun. Chișinău a intentat procedura de executare, care până la momentul adresării în instanța de judecată nu a fost executată.

A relatat că încheierea de intentare a procedurii de executare a fost comunicată Consiliului mun. Chișinău, care a fost sesizat de mai multe ori în vederea executării documentului executoriu, însă, Primăria mun. Chișinău a comunicat că este imposibilă executarea hotărârii judecătorești din lipsa spațiului locativ liber în mun. Chișinău.

Astfel, prin neexecutarea hotărârii din 07 februarie 2008 a Curții de Apel Chișinău, timp de 7 ani, i-au fost cauzate suferințe morale, care pot fi compensate prin acordarea unei satisfacții bănești în sumă de 200 000 de lei.

Drept urmare, a solicitat constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-113/08 din 07 februarie 2008 privind acordarea de către Consiliul mun. Chișinău lui Valentin Cucuș și membrilor familiei spațiu locativ conform normelor stabilite de legislația în vigoare, încasarea de la Ministerul Justiției al RM a prejudiciului moral în mărime de 200 000 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Ulterior, avocata Ina Pucas în interesele lui Valentin Cucuș a depus cerere de chemare în judecată suplimentară, prin care a solicitat constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-113/08 din 07 februarie 2008 privind acordarea de către Consiliul mun. Chișinău lui Valentin Cucuș și membrilor familiei spațiu locativ conform normelor stabilite de legislația în vigoare, încasarea de la Ministerul Justiției al RM a sumei de 322 773 de lei cu titlu de prejudiciu material, încasarea prejudiciului moral în mărime de 200 000 de lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată suplimentară, a indicat că în urma neexecutării hotărârii judecătorești timp de 88 luni, Valentin Cucuș a fost nevoit să închirieze locuință, suportând astfel cheltuieli în sumă de 17 600 de euro, echivalentul sumei de 322 773 de lei, având în vedere că costul închirierii apartamentului este de 200 de euro/lunar(f.d.71-72 vol. I).

Prin hotărârea din 02 noiembrie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Valentin Cucuș. A fost constatată încălcarea art. 6 CEDO urmare a neexecutării hotărârii judecătorești definitive a Curții de Apel Chișinău nr. 3-113/08 din 07 februarie 2008. S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Valentin Cucuș prejudiciul material în sumă de 17 200 de euro sau echivalentul acestei sume la momentul executării și suma de 10 000 de lei în contul reparării prejudiciului moral, ambele cauzate prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 3-113/08 din 07 februarie 2008. S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Valentin Cucuș cheltuielile de judecată în sumă de 3 000 de lei. În rest, pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate (f.d. 120, 123-130, vol. I).

La 06 noiembrie 2015, Ministerul Justiției al RM a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 02 noiembrie 2015 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău (f.d. 122, vol. I), iar la 27 ianuarie 2016 apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 147-151, vol. I).

La 30 noiembrie 2015, Valentin Cucuș, reprezentat de avocata Ina Pucas, a declarat apel nemotivat (f.d.135/136, vol. I). La 27 ianuarie 2016 a depus motivarea apelului (f.d. 142/146, vol. I), împotriva hotărârii din 02 noiembrie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, iar la 04 octombrie 2016 cerere de completare a apelului (f.d.170-171, vol. I).

Prin decizia din 30 noiembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al RM și a fost admis apelul declarat de Valentin Cucos.

A fost modificată hotărârea din 02 noiembrie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, în partea încasării prejudiciului moral prin majorarea acestuia de la suma de 10 000 de lei la suma de 50 000 de lei. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM pentru Valentin Cucos suma de 2 600 de euro în monedă națională conform cursului valutar la data executării deciziei, cu titlu de cheltuieli pentru închirierea spațiului locativ după emiterea hotărârii în prima instanță (f.d. 195-205, vol. I).

La 30 ianuarie 2017, Ministerului Justiției al RM a declarat recurs preliminar (f.d.1-6, vol. II), iar la 14 martie 2017 recurs suplimentar (f.d. 15-17, vol. II), împotriva deciziei din 30 noiembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău.

Prin decizia din 26 aprilie 2017 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Ministerul Justiției al RM. A fost casată decizia din 30 noiembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău și a fost trimisă cauza civilă la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 28-37, vol. II).

Prin decizia din 29 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de Valentin Cucos și Ministerul Justiției al RM și a fost menținută hotărârea din 02 noiembrie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău (f.d. 56-69, vol. II).

La 02 august 2017, Valentin Cucos a declarat recurs preliminar (f.d. 74-80, vol. II), iar la 21 noiembrie 2017 a depus recurs suplimentar (f.d. 105-114, vol. II), împotriva deciziei din 29 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

La 28 august 2017, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei din 29 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 82-89, vol. II).

Prin decizia din 22 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, au fost admise recursurile declarate de Valentin Cucos și de Ministerul Justiției al RM. A fost casată decizia din 29 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău și a fost trimisă cauza civilă la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 121-133, vol. II).

Prin decizia din 25 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Valentin Cucos și a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al RM.

A fost modificată hotărârea din 02 noiembrie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, prin micșorarea despăgubirilor acordate lui Valentin Cucos cu titlu de prejudiciu material pentru plata chiriei de la suma de 17 200 de euro până la 9 600 de euro pentru perioada de la 01 ianuarie 2010 – 30 noiembrie 2014 și prejudiciul moral de la suma de 10 000 de lei la suma de 1 000 de lei. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută (f.d. 168-178, vol. II).

La 21 aprilie 2018, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei din 25 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea actelor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 18 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Valentin Cucos. A fost casată decizia din 25 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în partea încasării prejudiciului moral și a fost emisă în această parte o hotărâre nouă, prin care s-a încasat din contul bugetului de stat gestionat de Ministerul Finanțelor al RM, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul lui Valentin Cucos, cu titlu de prejudiciu moral suma de 40 000 (patruzeci mii) lei. În rest, decizia din 25 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 02 noiembrie

2015 a Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău au fost menținute. A fost respins recursul declarat de Ministerul Justiției al RM.

La 09 februarie 2023, Valentin Cucos, reprezentat de avocatul Adrian Istrati, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 18 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție.

În motivarea cererii de revizuire, a indicat că pentru a pronunța decizia din 18 iulie 2018, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a stabilit că Valentin Cucos poate pretinde la compensarea cheltuielilor pentru chirie doar pentru perioada de la 01 ianuarie 2010 - 01 decembrie 2014, ceea ce reprezintă suma de 9 600 de euro, iar după data demisionării acestuia, statul nu mai are obligații față de acesta să-l asigure cu spațiu locativ.

A susținut că, în partea ce ține de restabilirea în funcția anterior deținută de șef al CPS Rîșcani al CGP mun. Chișinău, la 13 septembrie 2022, a fost emis ordinul MAI nr.122ef „Cu privire la executarea parțială a hotărârii Judecătoriai Centru, mun. Chișinău din 11 iulie 2013, prin care s-a anulat ordinul MAI nr.204ef din 27 mai 2013 în partea ce se referă la concedierea colonelului de poliție Valentin Cucos, comisar al Comisariatului de Poliție Rîșcani al Comisariatului general al Poliției mun. Chișinău”, fiind revocat ordinul MAI nr.179ef din 25 noiembrie 2014 cu privire la revocarea ordinelor MAI nr.388ef din 12 noiembrie 2013 și nr.28ef din 10 decembrie 2014 în privința lui Valentin Cucos, s-a considerat restabilit în funcția de șef al Inspectoratului de Poliție Rîșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău în perioada 11 iulie 2013 – 17 decembrie 2019.

Prin urmare, a reiterat că la momentul pronunțării deciziei din 18 iulie 2018 nu erau emise Ordinul MAI nr. 122ef din 13 septembrie 2022, încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a încetat procedura de executare inițiată la cererea depusă de Valentin Cucos în temeiul hotărârii din 11 iulie 2013 a Judecătoriai Centru, mun. Chișinău, în partea restabilirii în funcție, din motivul atingerii scopului ei, precum și decizia din 01 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, prin care s-a respins recursul depus de Valentin Cucos, reprezentat de avocatul Eugeniu Mustață și s-a menținut încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ, la cererea creditorului Valentin Cucos cu privire la inițierea procedurii de executare a hotărârii din 11 iulie 2013 a Judecătoriai Centru, mun. Chișinău. Actele nominalizate au constatat că revizuentul Valentin Cucos se consideră restabilit în funcția de șef al Inspectoratului de Poliție Rîșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău în perioada 11 iulie 2013 - 17 decembrie 2019.

Luând în considerație circumstanțele enunțate supra, revizuentul consideră că au intervenit temeiurile prevăzute de art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, motiv din care solicită a decide admisibilitatea cererii de revizuire, casarea integrală a deciziei din 18 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție, cu dispunerea rejudecării cauzei.

În conformitate cu art. 452 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Verificând argumentele revizuentului, examinând materialele cauzei în raport cu temeiul de revizuire prevăzut de art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire este inadmisibilă și urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 446 alin. (1) din Codul de procedură civilă, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

Conform prevederilor art. 447 lit. a) din Codul de procedură civilă, sunt în drept să depună cerere de revizuire părțile și alți participanți la proces.

În corespundere cu art. 448 alin. (2) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

Potrivit prevederilor art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată.

Temeiurile declarării revizuirii sunt expres prevăzute în art. 449 din Codul de procedură civilă, care poartă un caracter exhaustiv.

Completul de judecată reține că, pentru a redeschide procesul trebuie să fie invocate temeiurile prevăzute de art. 449 din Codul de procedură civilă și prezentate circumstanțele sau faptele existente obiectiv pentru declararea revizuirii confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

Din conținutul cererii de revizuire depusă de Valentin Cucos, reprezentat de avocatul Adrian Istrati, rezultă că revizuentul a invocat drept temei de revizuire prevederile art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuenților, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în cazul în care se invocă temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, este important ca circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire să fi existat obiectiv până la pronunțarea hotărârii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente.

Important este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și nici nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, dar au existat până la momentul pronunțării hotărârii și au fost descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă.

De asemenea, revizuentul trebuie să probeze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Este absolut necesar ca circumstanțele și faptele respective să fie fundamentale și obligatorii pentru a justifica retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile, să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că, nu orice circumstanțe

sau fapte pot servi temei de revizuire, ci doar atunci când sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

În speță, revizuentul Valentin Cucos, reprezentat de avocatul Adrian Istrati, în susținerea cererii de revizuire a invocat ordinul MAI nr.122ef din 13 septembrie 2022, încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2022 și decizia Curții Supreme de Justiție din 01 februarie 2023, precizând că aceste acte au constatat că se consideră restabilit în funcția de șef al Inspectoratului de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău în perioada 11 iulie 2013 - 17 decembrie 2019.

Completul de judecată reiterează că, în sensul art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, circumstanțele nou descoperite sunt totalitatea de fapte juridice (obiect al probației) care duc la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată, având putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, care nu au fost și nici nu au putut fi cunoscute revizuentului anterior, dar existau până la momentul pronunțării hotărârii și au fost descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă.

În așa mod, pentru a invoca temeiul indicat în cererea de revizuire, este necesar ca circumstanța nouă să îndeplinească o condiție esențială – să existe anterior pronunțării hotărârii, dar revizuentului să îi devină cunoscută ulterior.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, circumstanțele invocate în cererea de revizuire, depusă de Valentin Cucos, reprezentat de avocatul Adrian Istrati, nu pot servi drept temei pentru admiterea cererii de revizuire, deoarece acestea nu se încadrează în temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată menționează că, admiterea revizuirii în circumstanțele descrise ar contravine principiului securității raporturilor juridice, care presupune respectul față de principiul lucrului judecat și ar constitui o violare a art.6 §1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În aceiași ordine de idei, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa (cauza Eugenia și Doina Duca contra Moldovei) a reiterat că securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului autorității lucrului judecat, care instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deghizat. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii.

Din considerentele redate și având în vedere faptul că, motivele invocate în cererea de revizuire nu se încadrează în temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 269-270, art. 449, art. 453 alin. (1) lit. a), alin. (3) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Valentin Cucuș, reprezentat de avocatul Adrian Istrati, împotriva deciziei din 18 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valentin Cucuș împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii executorii judecătorești Oleg Ungureanu și Anatolie Chiosa cu privire la constatarea încălcării termenului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Anatolie Țurcan

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni

Aliona Donos